

[Jens Thoft]

Jeg havde egentlig håbet, at regeringen ville have lagt op til et skatteforlig med SF på baggrund af vores reform, men jeg kunne forstå på ministeren, at det står lidt ude i horisonten. Det ærgrer mig egentlig lidt, fordi den begrænsning i rentefradragsretten, som også skatteministerens egen formand, udenrigsminister Ellemann-Jensen, allerede i 1979 gik ind for, jo på mange måder er roden til alt ondt i dansk økonomi.

Der må nødvendigvis røres ved rentefradragsretten, og jeg kan se, at en af regeringspartiernes ordførere, fru Elisabeth Arnold, sidder og nikker hidsigt bejaende, og jeg kan se, at hun endnu nikker bejaende, at det må der røres ved. Det er bagstræberisk, når skatteministeren ikke er villig til at erkende, at noget må vi gøre. Vi kan være uenige om, hvad det er, der konkret skal gøres, men noget må der nødvendigvis gøres.

Jeg vil sige tak til den socialdemokratiske ordfører, hr. Stavad, for den meget positive og venlige modtagelse. Jeg er enig med Socialdemokratiet i, at promsen ligner den socialdemokratiske bruttoskattemodel, og om vi skal vælge det ene, eller vi skal vælge det andet, er – og det ved hr. Stavad også – SF lidt ligegyldigt. Vi har valgt én model, Socialdemokratiet en anden. Men det væsentlige er – og det er det, denne operation handler om – at vi flytter skattebyrden fra løn på skat over i virksomhederne i en eller anden form for arbejdsgiverbidrag. Det er en tilpasning til den internationalisering, som sker i øjeblikket, og ministeren må, hvad enten han kan lide det eller ej, medgive mig, at skal vi tilpasse os EF, er det nødvendigt, at en stadig større del af skatterne betales i virksomhederne og ikke af lønnen. Sådan er udviklingen, og det kan vi ikke slippe uden om, og det ved ministeren også godt. Vi har givet et bud på en løsning af, hvordan man skal erstatte lønskatten med en arbejdsgiverafgift, ministeren kan finde andre modeller. Men det er den vej, vi kommer til at gå, hvis ikke vi skal overlade til de multinationale selskaber, at de, om jeg så må sige, selv kan bestemme, om de skal betale noget overhovedet.

Til de øvrige ordførere vil jeg sige:

Jeg havde ikke ventet, at hr. Aagaard ville være andet end imod. Hr. Aagaard plejer altid at sige skattelettelser til hvad som helst, når som helst og hvor som helst, og det har han na-

turligvis også sagt i dag, så det er jeg ikke overrasket over.

Til hr. Skrumsager Skau vil jeg sige, at »kas« og »ødelæggende« er måske at overvurdere SF's forslag, og om de administrative konsekvenser vil jeg sige, at efter skatteministerens massakre på skattesystemet er det rigtigt, at det bliver svært at få folk til at ligne.

Og til fru Bente Juncker vil jeg sige, at SF er uenig, og det vidste fru Bente Juncker formentlig også godt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om en solidarisk og grøn afgiftsreform.

Af Jens Thoft (SF) m.fl.

(Fremsat 28/11 89).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Under forhandlingen om det forslag, der var fremsat under det forrige punkt på dagsordenen, fremkom jeg med nogle mere principielle betragtninger om helheden i SF's to forslag. Noget af det, der også kunne siges om dette forslag, er derfor allerede sagt, så jeg vil her indskrænke mig til nogle lidt kortere bemærkninger om enkeltheder i dette beslutningsforslag, som mere vedrører afgiftssiden i vort skatte- og afgiftssystem.

[Skatteministeren]

Som jeg nævnte under behandlingen af det forrige beslutningsforslag, er det ikke forkert at sige, at tiden på flere punkter er løbet også fra dette beslutningsforslag. Aftalen om finansloven betyder, at flere elementer i forslaget allerede er gennemført. Det gælder forhøjelsen af affaldsafgiften og forøgelsen af forskellen i afgiften på blyfri og blyholdig benzin.

SF foreslår i beslutningsforslaget at øge forskellen i afgiften på blyfri og blyholdig benzin med 3 øre pr. liter, medens regeringens lovforslag jo øgede forskellen med 18 øre pr. liter. Så man kan jo nok stille sig selv det spørgsmål, hvem der ud fra den synsvinkel egentlig er de mest miljøvenlige.

Forslaget som helhed løser slet ikke de problemer, Danmark står over for i 1990'erne. SF foreslår indført nye afgifter eller forhøjelser af eksisterende afgifter på i alt 18 mia. kr., hvis man skal tro lovforslagets bemærkninger. Af disse midler gives kun omkring 3 mia. kr. tilbage til dem, som SF vil pålægge afgifterne. Resten anvendes til at nedsætte momsen på visse fødevarer og bøger samt på tilskud til børnefamilierne og den kollektive trafik.

SF's forslag til afgiftsreform er ikke løsningen på Danmarks problemer. Tværtimod vil afgiftsreformen direkte forringe virksomhedernes konkurrenceevne svarende til, at lønningerne steg med op mod 4 pct. Og til det kommer problemerne med at fastholde en rolig lønudvikling, hvis SF's afgiftsreform gennemføres.

Endelig vil SF's forslag trække i retning af større grænsehandel og vanskeliggøre Danmarks deltagelse i EF's indre marked.

Forslaget om at nedsætte momsen på en række fødevarer og bøger kan godt sådan ved en umiddelbar betragtning vække sympati. Og det er da også klart, at sådan som forslaget ligger, er det ikke uforeneligt med de planer, som EF har på dette område.

Men jeg vil gerne understrege over for SF, som jeg har understreget det over for andre fortalere for den såkaldte differentierede moms, at de omfordelende virkninger ved at gå over til en differentieret moms er meget beskedne. SF har til og med i sit forslag set bort fra nogle af de fødevarer, hvor den omfordelende virkning vil være størst. Det gælder kaffe, slik, is og sukker. Så kan man mene om de varer, hvad man vil, men det er dér, der er en omfordelende virkning. Lige netop dem tager SF ud.

Der er meget, meget beskedne fordele for lavindkomstfamilierne ved en differentieret moms. Det kan påvises med tal, og det er blevet påvist den ene gang efter den anden, men det forhindrer altså ikke SF i at gentage sit forslag.

De omfordelende virkninger er så beskedne, at de overhovedet ikke står mål med de ekstra administrative omkostninger, som en differentieret moms vil påføre såvel det offentlige som erhvervslivet.

Ydermere er de varer, som SF vil begunstige, næsten ikke udsat for grænsehandel. Det er derfor heller ikke nødvendigt at gennemføre en differentiering af momsen af hensyn til det indre marked. Det er i øvrigt et standpunkt, som Danmark også har opnået forståelse for i de seneste forhandlinger i EF.

Derfor må jeg på regeringens vegne afvise SF's forslag om en differentieret moms. Som modsætning i øvrigt til SF's forslag kan jeg nævne, at regeringens forslag om at fjerne sukkerafgiften, som blev vedtaget før jul, både havde en større omfordelende virkning på prøvenudtaget, mindskede grænsehandelen og medførte mindre administration.

Sammenfattende finder jeg ligesom ved det forrige beslutningsforslag, at også dette beslutningsforslag klart trækker i den gale retning, og derfor må jeg på regeringens vegne også afvise det.

Stavad (S):

Jeg skal gøre nogle få bemærkninger om de enkelte punkter i SF's beslutningsforslag.

For så vidt angår pkt. 1 og den differentierede moms, er jeg meget langt enig med skatteministeren. Jeg synes, SF ville være en lille smule hjælpsom på dette punkt, hvis det var parat til at tage diskussionen med offentligheden og få taget livet af nogle af de myter, der er om den fordelingsmæssige virkning af en differentieret moms, holdt op imod de skadevirkninger, som den administrativt ville give. Hvis man ville tilgodese dem, der vil lave fusk, uden at få nogen nævneværdig fordelingsmæssig virkning, skal man lave en differentieret moms. Derfor vil jeg godt appellere indtrængende til SF om, at vi i fælleskab tager den diskussion, for der er myter om, at man kan lave nogle vældige omfordelinger på dette punkt. Det kan vi ikke, det ved SF, det ved hr. Jens Thoft, og derfor synes jeg, at vi skulle hjælpe hinanden med at undgå diskus-

[Stavad]

sioner på et forkert grundlag i denne sag. Jeg synes også, det er godt at ville have nogle administrative systemer, som kan fungere, så de, der vil lave fusk, ikke har for gode vilkår. Der kunne vi godt hjælpe hinanden.

Derimod er vi enige med SF om, at vi godt ad andre veje kan lave omfordelinger og væsentlig bedre omfordelinger for væsentlig færre midler end det, SF her lægger op til. Det fremgår bl.a. af det socialdemokratiske beslutningsforslag, som omhandler afgifter, hvor vi benytter den mulighed, vi tidligere har brugt, og som den nuværende regering har afskaffet, nemlig at afløfte moms på ganske bestemt udvalgte varegrupper, eksempelvis som vi tidligere har gjort, og som vi har foreslået på nogle udvalgte mælkeprodukter. Jeg ville altså meget gerne appellere stærkt til SF om, at vi i fællesskab prøver at bruge den administrative model, som giver de bedste fordelingsvirkninger og skaber færrest problemer.

Pkt. 2. En nedsættelse af daginstitutionstaksterne. Der kan vi mødes meget langt, det svarer til det forslag, som Socialdemokratiet allerede har fremsat.

På samme måde med en lettelse af børnefamiliernes vilkår. Hvis vi kan få det ind i den rigtige sammenhæng og skaffe finansiering til det, er vi også her enige – og også i at løfte den kollektive trafik. Efter at man har lettet benzinafgifterne, er det endnu mere nødvendigt, at vi får afskaffet den yderligere konkurrenceforringelse, der er sket i forhold til den kollektive trafik, med alle de miljø- og øvrige problemer, som det indebærer. Også dér er vi meget langt enige.

Endelig pkt. 5 om forskellige former for miljøafgifter. Det er et af de områder, hvor Socialdemokratiet også har erklæret sig helt indstillet på at vurdere, hvor det er fornuftigt, adfærdsgulerende, yderligere at bruge instrumentet miljøafgifter. Vi føler os ikke overbevist om, at SF på det punkt har fundet den rigtige balance. Det er meget store afgifter, man taler om her, det er noget, som vil give nogle problemer i forhold til en række virksomheders konkurrenceevne. Men vi er som sagt indstillet på at diskutere, hvordan vi kan få en bedre adfærd frem igennem vore miljøafgifter, men på en måde, så vi ikke skader dansk konkurrenceevne. Derfor skal det ses i den sammenhæng.

Også om dette beslutningsforslag er vi meget parat til at forhandle i det videre arbejde i Skat-udvalget.

Kai Dige Bach (KF):

Som det er sagt heroppefra, vil forslaget medføre mindre indtægter for det offentlige på 14–15 mia. kr., og hovedparten heraf, ca. 10 mia. kr., skal være en besparelse i manglende moms på basale fødevarer og på bøger. Endvidere skulle 2 mia. kr. anvendes til forhøjet børnetilskud og nedsættelse af taksterne i børnehaver og vuggestuer og ca. 2 mia. kr. til den kollektive trafik. Til gengæld skulle en række afgifter forhøjes og nye afgifter indføres for et tilsvarende beløb, altså de samme 14–15 mia. kr.

For mig at se er den største politiske nyskabelse ved forslaget, at man teoretisk anviser, hvor det beløb, man vil udvide privatforbruget med, skal komme fra, og det skal så væsentligst komme fra erhvervslivet. Det vil lægge nye byrder på erhvervslivet og forringe den konkurrenceevne, som eksportvirksomhederne netop har opnået.

Sagt i korthed vil gennemførelsen af forslaget medføre en forøgelse af privatforbruget og en svækkelse af konkurrenceevnen og eksporten, og det er præcis den vej, vi ikke vil, og den konservative gruppe kan derfor ikke gå ind for forslaget.

Rahbæk Møller (SF):

De grønne synsvinkler spillede en utrolig lille rolle i sommerens og efterårets debatter om skatteomlægninger og det på trods af, at alle partier bekender sig til Brundtlandrapportens tanker. Alle siger ved passende lejligheder, at hensynet til en bæredygtig udvikling skal indarbejdes i al politik. Når det kommer til stykket, finder vi dem ikke.

Jeg er nødt til at sige, at det var særlig slemt i Socialdemokratiets store plan, hvor miljøhensynet ganske enkelt totalt glimrede ved sit fravær. I regeringens forslag var der dog enkelte grønne afgifter, men det så nærmest ud, som om de var sat på, fordi vi manglede provenuet, men de var der dog.

I SF's plan er det et helt fundamentalt element. Hovedtanken er at lette en række afgifter, især for børnefamilierne, der ud over finansiering har en styrende effekt. Jeg vil lige sige til hr. Kai Dige Bach, at disse økologiske afgifter vil blive betalt af forbrugerne. Der er ikke sammenlagt nogen udvidelse af forbrug og købekraft i disse forslag.

[Rahbæk Møller]

Vi foreslår, som det allerede har været fremme i debatten, at moms på maden nedsættes til 9 pct., det ville få en god social virkning. Man kan diskutere størrelsesordenen, men retningen er der ingen tvivl om, og det har da også været fremført af de meget integrationsivrige, for at vi kan nærme os tilstanden i de øvrige EF-lande.

Vi vil også nedsætte momsen på bøger. Det er en trussel mod vores kultur, at bøgerne i det land er så dyre. Vi tilhører et lille sprogområde, og en af årsagerne til de dyre bøger er den høje moms. Desuden vil vi nedsætte daginstitutionstaksterne med sammenlagt 1 mia. kr. Enhver, der har et blot perifert kendskab til en børnefamilie, vil vide, at det først og fremmest er daginstitutionstaksterne, der bidrager til at vælte budgettet. Vi vil øge børnefamilieydelsen, og vi vil bruge 2 mia. kr. på den kollektive trafik, som både har et socialt og miljørigtigt sigte.

Til gengæld skal vi så kradse pengene ind ved afgifter. Der foreslås to slags. Der er det, vi har kaldt egentlige økologiske afgifter, hvis mål alene er en adfærdændring, og hvor vi sådan set håber, at der ikke kommer noget merprovenu ind overhovedet, fordi adfærden bliver omgagt. Hvis der kommer et provenu, bør det føres tilbage til det pågældende erhverv som hjælp til at forbedre situationen.

Så er der endelig de forskellige økologiske afgifter. Det er først og fremmest energi, som forhøjes til sammenlagt 7 mia. kr. og omlægges, så den beregnes efter CO₂-udslippet og ikke efter de helt tilfældige mønstre, der har udviklet sig i de senere år. I den forbindelse er det rigtigt, som hr. Kai Dige Bach var inde på, og det foreslår vi også, at erhvervslivet skal betale afgifter. Vi er det eneste land i EF, hvor erhvervslivet er helt fritaget for energiafgifter. Det er også en slags konkurrenceforvridning. Det kan vi endda leve med, men det værste er, at vi derved berøver erhvervslivet incitamentet til at spare energi. Vi er selvfølgelig klar over, at erhvervslivet ikke vil kunne bære de fulde afgifter, som forbrugerne skal pålægges. Det foreslår vi derfor heller ikke. Vi foreslår, at de skal ligge i overkanten af EF's gennemsnit.

Vi foreslår endvidere vægtafgiften forhøjet. Det blev delvis gennemført i december. Hvad der derimod ikke blev gennemført, var en differentiering, således at vægtafgiften blev bereg-

net efter bilernes forurening, så de, der levede op til de bedste standarder – dem, man har i Californien – fik den laveste vægtafgift. De, der levede op til de næstbedste, de USA-regler, som EF nu er ved at indføre, fik den næsthøjeste, og de, der slet ikke levede op til nogen standard, skulle bære den fulde afgift.

Endvidere er der tale om øget affaldsavgift og om en afgift på vandindvinding, på reklamer, på papirmasse af frisk træ osv. samt en omlægning af arbejdsskadeforsikringen, så vi får et incitament til et bedre arbejdsmiljø.

Sammenlagt er forslaget statsfinansielt neutralt. Det vil have en yderst gavnlig social virkning, og det vil have en yderst vigtig Brundtlandrigtig virkning.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det er naturligvis forkert, når hr. Rahbæk Møller mener at huske, at miljøsidens indgik i det socialdemokratiske udspil »Gang i 90'erne«. Det gør den på samme måde som den også indgår i de beslutningsforslag, som senere efterfulgte den i folketingssalen. Men hr. Rahbæk Møller har ret i, at vi ikke har lavet en meget lang liste over miljøafgifter, men at vi både i »Gang i 90'erne« og i de efterfølgende beslutningsforslag har tilkendegivet, at der også kan spilles på det instrument.

Når vi ikke har konkretiseret det i lange lister, skyldes det, at det er et meget følsomt område, og at det for os var et oplæg til en forhandling om, hvorledes vi kunne gøre det med en positiv miljøvirkning, men uden at få den negative erhvervsmæssige virkning, at vi forringede vor konkurrenceevne.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Når jeg sagde, som jeg gjorde, var det delvis af skuffelse, for vi ville da meget gerne regne Socialdemokratiet med som et af de partier, der tager sig af miljøet herhjemme. Det ser sort ud, hvis det ikke er tilfældet.

Jeg vil også gerne medgive hr. Stavad, at der i det samlede værk »Gang i 90'erne« var enkelte punkter, der havde dette sigte. Men det, jeg konkret taler om i dag, er skattesiden, og dér manglede den grønne vinkel altså desværre tolt.

Skrumsager Skau (V):

Det er ganske klart, at de forslag, der her er fremsat af SF, afgiftsforhøjelser og nye afgifter på miljøområdet, vil reducere miljøforureningen i Danmark. Der er ikke nogen tvivl om det, men vi har allerede på bl.a. affaldsområdet forhøjet afgiften, som skatteministeren også nævnte i sit indlæg.

De særlig store afgiftsforhøjelser og de nye afgifter på erhvervslivet ville ganske klart reducere forureningen fra vore virksomheder ganske betydeligt, men de vil også få nogle andre virkninger, når vi kommer i EF's indre marked, for de vil desværre betyde, at vi får ødelagt vor konkurrenceevne, så vi får en mindre produktion, og det er så igen med til at reducere forureningen.

Men det giver også andre virkninger i vort samfund, hr. Jens Thoft. Det medfører simpelt hen, at vi får en øget arbejdsløshed i vort land. Vi får en lavere indtægt til vort land, og derigennem bliver vi nødt til at reducere vort samlede forbrug, hvis vi skal holde balancen, og det bliver betydeligt i forhold til det nuværende niveau. Det vil komme til at bevirke levestandardforringelse for hele den danske befolkning. Det må vi være klar over, og det lyser også ud af det fremsatte forslag.

Der står i spalte 1 på side 2, at forslagene også vil medføre færre muligheder for at udnytte forskellen mellem Danmarks og nabolandenes afgiftssystem. Det kan jeg ikke se. Det vil jeg gerne have en nærmere forklaring på. Det er i hvert fald temmelig uklart, at det skulle medføre det.

Venstre så gerne, at vi fik gjort noget mere ved forureningen, og også, at flere kunne leve op til Brundtlandrapporten. Det, jeg vil foreslå, er, at vi får løst disse problemer i international sammenhæng gennem aftaler mellem Østeuropa og Vesteuropa og andre lande og gennem EF. Vi kan ikke gennemføre disse ting isoleret, uden at vi dermed ødelægger vort erhvervslivs konkurrenceevne, og så giver det – som jeg har nævnt i indledningen – arbejdsløshed, arbejdsløshed, arbejdsløshed. Det kan vi ikke klare. Lad os prøve at være konstruktive, hr. Jens Thoft, og løse det i internationale eller andre større sammenhænge. Vi kan ikke alene løse verdensforureningsproblemerne fra dansk side.

Pia Dahl (FP):

Fremskridtspartiet har aldrig været tilhænger af en differentieret moms, og det er vi heller ikke i dag.

Til gengæld er vi enige med SF i, at vi skal skabe bedre forhold og bedre økonomi for børnefamilierne. Fremskridtspartiet vil endda gå så vidt som til at sige, at vi skal skabe bedre forhold og bedre økonomi for alle danske familier.

Vi mener til gengæld ikke, at det gøres ved at yde et tilskud på 1 mia. kr. til daginstitutionerne. Vi mener heller ikke, det gøres ved at hæve børnefamilieydelsen med yderligere 1 mia. kr., og jeg skal måske vende tilbage til det forrige forslag, vi behandlede, altså beslutningsforslag nr. B 40, og sige, at Fremskridtspartiets løsning også her er, at vi hæver den skattefri bundgrænse, at vi hjælper vores børnefamilier, og at vi hjælper alle familier, så det ikke længere er mere givtigt at få andre til at passe ens børn, end det er at passe dem selv.

Punkt 4 i forslaget om at billiggøre og udbygge den kollektive trafik kan Fremskridtspartiet heller ikke tilslutte sig. Vi synes da, det ville være mægtigt, hvis den kollektive trafik også er billig, men vi mener til gengæld, at passagererne skal betale det, det koster at blive transporteret.

Punkt 5 skal jeg ikke gøre bemærkninger om, men henholde mig til ministerens bemærkninger, som Fremskridtspartiet kan tilslutte sig.

Vi må afvise SF's forslag.

Elisabeth Arnold (RV):

I modsætning til SF's beslutningsforslag om en skattereform, som vi netop har behandlet, vil jeg sige, at dette forslag til en såkaldt solidarisk og grøn afgiftsreform er en helt uigennemtænkt og mærkelig sammenblanding af æbler og pærer.

Jeg kan ikke se, der er noget særlig grønt ved daginstitutionstakster, og jeg har svært ved at se, at dette system skulle hænge sammen på en sådan måde, at man ved at indføre nogle energi- og miljøafgifter, som i anden sammenhæng kan være meget fornuftigt og udmærket, skal til at regulere daginstitutionstaksterne og den kollektive trafiks pris.

Jeg kan ikke forstå, at det kan være SF's mening, at tingene skal hænge sådan sammen, at de penge, man får ind på energi- og miljøafgifter, skal bruges til at nedsætte taksterne i dagin-

[Elisabeth Arnold]

stitutionerne. Det vil jo betyde, at hvis disse energi- og miljøafgifter får den ønskede effekt, nemlig at folk bliver meget ressourcebevidste, kører mindre i bil og sparer på energien og på el osv., vil provenuet fra energiafgifterne falde. Betyder det så, at hvis folk sparer tilstrækkelig meget på energien, skal de betale mere for en daginstitutionsplads? Det vil jeg gerne have et svar på. Jeg synes, det er et uigennemtænkt forslag. Jeg synes ikke, tingene hænger sammen.

Men i øvrigt er vi i Det Radikale Venstre meget glade for energiafgifter, og vi er ikke fremmede over for, at erhvervslivet også skal påføres nogle energiafgifter. Der er i øjeblikket ikke nogen incitamenter i erhvervslivet til at spare på energien, og det vil vi ikke være fremmede for at diskutere. Men det skal altså ikke sættes i sammenhæng med hverken moms eller daginstitutionstakster.

Om den differentierede moms vil jeg sige som en lang række af de tidligere ordførere, at vi er modstandere af differentieret moms, og vi vil kæmpe imod den med næb og kløer, så længe det er os muligt.

Derfor må jeg sige, at selv om der er gode elementer især på miljø- og energisiden i dette forslag, synes jeg ikke, tingene hænger sammen, og vi vil i hvert fald ikke koble dem sammen ved at støtte dette beslutningsforslag.

Kofod-Svendsen (KRF):

Giver man sig til at botanisere i den fremlagte buket, er der efter Kristeligt Folkepartis mening flere smukke blomster, som vi gerne vil plukke, men det er vel at mærke, når man tager dem en for en. Jeg synes, som den sidste taler var inde på, at selve sammenhængen er det virkelig svage punkt i det fremsatte beslutningsforslag.

Vi synes, der er noget klogt og rigtigt i at få en differentieret moms. Her har SF ladet sig inspirere af de andre EF-lande, og det er da dejligt, at EF har været en så positiv inspiration for SF. Det synes jeg vi gennem udvalgsarbejdet skal få arbejdet noget mere med. Hvis der er en god sundhedspolitik, en god socialpolitik i dette, hvis det er en naturlig forberedelse til EF's indre marked, synes vi, det er udmærket.

Så er der det familiepolitiske. Der synes vi også sigtet er rigtigt. Vi vil gerne yderligere have vurderet, hvordan dette vil forholde sig til de familier, som satser på selv at passe børnene, og

til dem, der bruger en institutionsløsning. Men der er da bestemt et rigtigt sigte i det.

Med hensyn til den kollektive trafik er det vigtigt at få en rigtig balance mellem privatbilisme og den kollektive trafik. Der vil vi da også gerne se på forholdene i dag.

Når det gælder punkt 5 om, hvordan man vil skaffe pengene, er der da også fornuftige dele, som vil få en sådan følge, at de virkelig svækker konkurrenceevnen, så vi frygter, at det vil medføre en stigende arbejdsløshed.

Den samlede buket synes vi ikke hænger smukt sammen, men lad os nu kigge på enkelt-delene under udvalgsarbejdet.

Jens Thoft (SF):

Jeg skal takke – denne gang er det nu ikke flertallet, det må jeg stå ved – for de positive bemærkninger fra Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti samt fra SF's ordfører, hr. Rahbæk Møllers side.

Det grundlæggende ved SF's solidariske og grønne afgiftsreform er, at den indholder to elementer, nemlig et socialt, et solidarisk, og et grønt. Så når fru Elisabeth Arnold ikke helt kan se sammenhæng med daginstitutionstakster og energiafgifter, er det altså den sammenhæng, der ligger i det socialt afbalancerede og i det grønne.

Det er sådan: Når man forhøjer energiafgifterne voldsomt, vil man også komme til at belaste børnefamilierne. En voldsom forhøjelse af energiafgifterne vil være en belastning for socialt dårligt stillede. Ved at kombinere det med vores skattereform, som vi har diskuteret under det forudgående punkt, og kombinere det med den differentierede moms, med sænkning af daginstitutionstaksterne og med støtten til børnefamilierne har vi forsøgt at sikre os, at tingene kunne hænge sammen uden social skævhed. Derfor, fru Elisabeth Arnold, den lidt underlige sammenhæng.

Det grundlæggende i vores afgiftsreform er altså, at vi i alt, hvad vi foretager os, tænker to ting ind, nemlig EF og det grønne, og vi synes, at begge dele i bund og grund savnedes i både regeringens og Socialdemokratiets plan fra foråret.

Når hr. Kofod-Svendsen siger, at SF lader sig inspirere af EF for vidt angår den differentierede moms, vil jeg sige, at det har været et program punkt hos SF, længe før Danmark ind-

[Jens Thoft]

trådte i EF, så det er ikke EF, der har inspireret os. Men jeg vil da gerne sige, at vi, som jeg sagde før, har skelet til EF og forsøgt at tænke EF ind i afgifterne. Når vi f.eks. ikke giver erhvervslivet mulighed for at løfte energiafgifterne – og det er så et svar til hr. Skrumsager Skau – er det også et forsøg på at gøre systemerne mere robuste i relation til EF.

Men der er nogle områder, hvor vi vælger ikke at gøre det. Vi vælger helt målbevidst ikke at tænke EF ind, når det drejer sig om afgifterne på sprut og tobak, og det kan jeg vel heller ikke få problemer med fra Kristeligt Folkepartis side, vel egentlig ret beset heller ikke fra Det Radikale Venstres side, men nu er socialministeren ikke til stede i dag.

Det er da rigtigt, at disse energi- og miljøafgifter isoleret set ikke betyder en konkurrenceforbedring. Det vil jeg under ingen omstændigheder påstå, for det ville være forkert, men vi er nødt til at tænke de grønne ting ind i vores industripolitik, ellers går det altså galt på denne klode. Det kan ikke nytte, at man hele tiden udskyder tingene og siger: Jamen så kan vi ikke klare os i konkurrencen, som politikere som hr. Skrumsager Skau og skatteministeren siger, overalt i Europa. Men samtidig oplever vi altså, at disse energi- og miljøafgifter i stigende grad sniger sig ind i systemerne, og vi er altså nødt til at erkende, at skal vi have en chance for at overleve på denne klode, er det nødvendigt, at vi tager miljøproblemerne højtideligt, og det synes jeg ikke regeringen har gjort i sin plan. Jeg synes ikke, regeringen tager miljøproblemerne højtideligt, når den sænker benzinafgiften og massakrerer den kollektive trafik. Jeg ved godt, skatteministeren gerne ville gøre den nedsættelse af benzin, som skete i forbindelse med finansloven, til et særligt grønt punkt i regeringens finanslovforlig, men jeg er ikke sikker på, at regeringens energiminister vil være enig i det, for det er ikke grønt at nedsætte benzinafgifterne og styrke den private trafik frem for den kollektive. Det er da ikke grønt. Det kan enhver se; også skatteministeren burde kunne se det.

I relation til EF er det sådan, at energiafgifterne grundlæggende ikke kan fratrækkes i momsgrundlaget, men sådan er det ikke i Danmark. Der er det sådan, at erhvervslivet ikke betaler energiafgifterne bortset fra nogle ganske få ikkekonkurrencebetonede udlandskonkur-

rerende erhverv. Sådan må jeg udtrykke det. Der er nogle ganske få ikkeudlandskonkurrerende erhverv, som ikke kan fratrække momsen. Men for hele industrien og butikshandelen er det sådan, at energiafgifterne løftes umiddelbart, og det vil altså sige, at når vi lægger afgifter på el, på benzin, på diesel og på olie osv., betaler erhvervslivet altså ikke disse afgifter.

Det er da rigtigt, at når vi for at tilskynde til ressourcebesparelse pålægger sådanne afgifter, forbedrer det da ikke konkurrenceevnen. Det er da sandt, men det er en helt nødvendig udvikling, hvis menneskeheden skal have en fair chance for at overleve, bare så der også bliver til vores børn.

Skatteministeren sagde, at vores forslag vanskeliggør det indre markedes realisering, og det mener jeg ministeren har direkte uret i, medmindre ministeren nu erkender, at han var fuld af løgn forud – jeg ser, at formanden reagerer – at han talte usandt – undskyld – forud for den debat, vi havde om folkeafstemningen i 1986. Jeg er træt af alle disse usandheder fra 1986, hvor man jo stod op og sagde, at det ikke var nødvendigt at harmonisere vores skatter og afgifter til EF, at det ikke var nødvendigt at harmonisere tobaksafgifter og spiritusafgifter til EF, når man nu kommer bagefter og siger: Jamen det er sandelig en forudsætning, og det burde folk have vidst.

Nej, det burde folk ikke have vidst, for skatteministeren og statsministeren stod jo op og sagde, at det ikke var nødvendigt. Så under forudsætning af, at ministeren vil fastholde det, han sagde dengang, nemlig at vi ikke behøver at fjerne disse afgifter, mener jeg grundlæggende ikke, at vores solidariske og grønne afgiftsreform skaber problemer i relation til EF. Det er et spørgsmål om at fastholde grænsekontrollen, og det fik vi bekræftet i 1986 at vi kan. Det var en grundlæggende forudsætning for den folkeafstemning, vi havde i 1986. Så medmindre ministeren nu vil komme og stå på ét ben og øve selvkritik og sige, at han faktisk fyldte befolkningen med usandheder, mener jeg ikke, ministeren har ret, når han siger, at denne afgiftsreform stikker en kæp i hjulet for det indre marked. Og jeg vil gerne understrege, at det heller ikke var hensigten. Hensigten var faktisk at forsøge at tænke også det indre marked ind i skatte- og afgiftssystemet, for ellers vil det ikke være rimelig fremadrettet. Og det var altså også vores hensigt.

[Jens Thoft]

Dernæst åler ministeren os en lille smule for at have fjernet kaffe og sukker og slik – og han kunne såmænd også have sagt kager – fra de fødevarer, som vi vil benytte den lavere momsafgift for. Jeg vil gerne understrege, at når vi har gjort det, har det mest været af redaktionelle årsager. Vi havde nemlig den lidt spøjse oplevelse, da vi præsenterede den oprindelige reform for pressen, at man interesserede sig mest for kaffe, slik, sukker og kager. Vi synes egentlig, der var mere væsentlige ting, og derfor besluttede vi, da vi redigerede det om, at kalde det basale fødevarer, og lod være med at bruge disse eksempler, for så faldt pressen nok ikke over det.

Om den differentierede moms vil jeg gerne sige, at jeg altid er villig til at blive klogere. Nu er det et gammelt punkt hos SF at foreslå differentieret moms. Men hvis det er muligt under udvalgsarbejdet at dokumentere, som hr. Stavad mener det er muligt at gøre, at det ikke har den sociale virkning, som f.eks. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd fastslår, hvis det er muligt at fastslå, at det ikke holder stik, og at det kan gøres administrativt bedre og lettere på andre måder, er vi da villige til at se på det. Jeg erkender, at det er lidt sandt, at en differentieret moms ikke gør det lettere for erhvervslivet at beregne momsen. Det gør det heller ikke lettere at kontrollere momsen. Så langt vil jeg medgive hr. Stavad. Jeg føler mig dog fortsat meget lidt sikker på, at der er så lidt social omfordeling i en differentieret moms, som hr. Stavad siger. Men lad os få nogle tal for det, så vil jeg gerne se på det i udvalget. Det er ikke hensigten at lave det specielt mere besværligt for erhvervslivet eller for den sags skyld for toldvæsenet. De har såmænd nok at se til endda med den massakre, skatteministeren har været i gang med over for toldvæsenet.

Til fru Elisabeth Arnold skal jeg kun gøre en enkelt meget kort bemærkning. Hun spurgte mig, om den omstændighed, at folk begyndte at spare på energien, så der kom færre penge ind i afgifter, end man måske havde budgetteret med i første omgang, ville resultere i højere daginstitutionstakster. Nej, det betyder det vel ikke nødvendigvis, men det betyder da, at vi må ud at hente det tabte provenu et andet sted. Og det kunne man gøre gennem nogle af de mange afgifter, vi har, både de fiskale økologiske afgifter og andre. Der er steder nok at hente pengene.

Det behøver ikke nødvendigvis at være på daginstitutionerne. Den sammenhæng skulle fru Elisabeth Arnold altså ikke se i sagen.

Formanden:

Jeg skal gøre den bemærkning, at det danske sprog er et rigt sprog med så mange nuancer, at der er gode muligheder for at karakterisere både standpunkter og personer, uden at man behøver at overskride grænsen for det parlamentarisk acceptable.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 43:

Forslag til folketingsbeslutning om en grøn industripolitik.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 5/12 89).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Med det foreliggende forslag til en grøn industripolitik har SF fremlagt ganske omfattende og meget nyttige tanker.

Vi behandlede for næsten et år siden to lignende forslag fra SF, dels et om iværksættelse af et miljøteknologisk udviklingsprogram, dels et om iværksættelse af et arbejdsmiljøteknologisk udviklingsprogram. Begge forslag var genstand for indgående drøftelser, og regeringen påpegede på det tidspunkt, at der allerede som opfølgning på regeringens handlingsplan for